7/1731

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0BMK.0.03-600-118 10.02.04* 02451
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 05.01.2004 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4092 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/1731 esas numaralı yazılı soru önergesinde belirtilen hususlar değerlendirilmiş ve sözkonusu hususlara dair Bakanlığımız görüşü aşağıda belirtilmiştir.

1) Ülkemizde istikrarsız ve dalgalı büyüme, yüksek işsizlik, dengesiz gelir dağılımı, yüksek enflasyon, ağır kamu borç stoku ve kamusal harcamalarda israf gibi sorunlar ciddi bir hal almış ve adeta kronikleşmiştir.

Ülke ekonomisini bu temel sorunlardan kurtararak normal işleyişine kavuşturmak için; kamu maliyesini sağlıklı bir yapıya kavuşturup kamu kesiminin mali piyasalar üzerindeki yükünü azaltarak özel kesim yatırımlarını canlandırmak ve enflasyonu tek haneli rakamlara düşürerek istikrarlı ve sürdürülebilir bir büyümeyi, üretimi ve istihdamı sağlamak, uluslararası ve ulusal piyasalarda güveni tesis etmek, reel faizleri makul düzeylere çekmek, borç stokunu düşürmek, kayıt dışı ekonomi ile mücadele etmek, gelir dağılımındaki çarpıklığı gidermek; bu ve benzeri amaçlar çerçevesinde öncelikle krizler sonucu tıkanmış olan ekonomiyi tekrar işler hale getirmek zarureti vardır.

Hükümet işbaşına geldikten hemen sonra, öncelikle yürürlükteki ekonomik programın aksayan ve yetersiz yönlerini de dikkate alarak; enflasyonu tek haneli rakamlara çekecek, kamu borç stokunu düşürecek, yüksek ve istikrarlı bir büyüme performansına ulaşmayı sağlayacak, idari ve mali içerikli yapısal reformları hızla gerçekleştirecek bir ekonomik program uygulamaya koymuş ve eylem planları hazırlamıştır. 2003 Mali Yılı Bütçesi bu program ve planların ilk uygulama adımlarından biri olarak hazırlanmıştır.

2004 mali yılından itibaren ise, sözkonusu program ve planlara da uygun olarak, genel bütçeli daireler ile katma bütçeli idareler düzeyinde, uluslararası standartlara ve Avrupa Birliği normlarına uygun yeni bir bütçe sistemine geçilmesi kararlaştırılmıştır

2004 Mali Yılı Bütçesi, ülke imkanları, ihtiyaçları ve gerçekleri gözönüne alınarak çok titiz çalışmalar sonucu hazırlanmış; şeffaflık, güvenilirlik, hesap verebilirlik, işbirliği, verimlilik, samimiyet ve gerçekçilik ilkeleri üzerine oturtulmuş bir bütçedir.

Bütçemiz ülkemizin imkanları dahilinde ve ihtiyaçlara cevap verecek bir büyüklüğe sahiptir.

Nitekim, 2003 yılı bütçe gerçekleşmeleri ile karşılaştırıldığında, 2004 yılı bütçe ödeneklerinin, deflatör oranının oldukça üzerinde arttığı görülmektedir. 2004 yılı deflatör tahmini yüzde 11.9 iken, konsolide bütçe ödenekleri yüzde 16.4, faiz dışı harcamalar ise yüzde 19 oranında artış göstermiştir. 2003 yılına göre 2004 yılı bütçesinde;

- Personel ödeneklerinde yüzde 16.8,
- Diğer cari ödeneklerinde yüzde 29.7,
- Yatırım ödeneklerinde yüzde 16.7,
- Faiz hariç diğer transferlerde ise yüzde 18.9

oranında artış olmuştur.

Diğer yandan, reel faizlerin makul düzeylere çekilmesi, uluslararası ve ulusal piyasalarda güvenin tesis edilmesi ve borç stokunun düşürülmesi amacıyla yüzde 6.5 oranında faiz dışı fazlanın gerçekleştirilmesi orta vadeli hedef olarak kabul edilmiştir. Bunun yüzde 5'inin konsolide bütçeden, yüzde 1.5'inin de konsolide bütçe dışı kamu sektöründen elde edilmesi öngörülmüştür.

2003 yılında üretim ve talep yönünden ortaya çıkan canlanma ve genişleme; makro ekonomik göstergelerdeki iyileşme; enflasyon oranları ile nominal ve reel faiz oranlarındaki düşme eğilimi (bu durum bir taraftan tüketimi diğer taraftan yatırımı ve istihdamı uyarıcı ve artırıcı bir yönde etki yapmaktadır) ile sanayi üretimi ve imalat sanayiinde görülen kapasite kullanım oranlarındaki artış trendinin 2004 yılında da devam edeceği tahmin edilmektedir. Büyümenin esas itibariyle, özel sabit sermaye yatırımları ile özel tüketimdeki artışlardan kaynaklanması öngörülmüştür.

Sonuç olarak, 2003 yılı bütçe gerçekleşmeleri, makroekonomik gelişmeler ve 2004 yılı için öngörülen ulusal ve uluslararası konjonktür de dikkate alındığında, 2004 yılı bütçe rakamlarının temel kamu hizmetlerinde herhangi bir aksamaya meydan vermeyecek düzeyde ve gerçekçi bir şekilde belirlendiği düşünülmektedir.

2) Memur maaşlarına 2003 yılında Ocak ayında %5 oranında, Temmuz ayında ise seyyanen brüt 66 milyon lira tutarında zam yapılmıştır. Seyyanen yapılan zammın ortalama memur maaşlarına yansıması %7.8 olarak hesaplanmıştır. Sözkonusu zamlarla 2003 yılında en düşük memur maaşındaki yıllık ortalama artış oranı %34.6 ve kümülatif artış oranı ise %17.3, ortalama memur maaşlarındaki

7/1731

yıllık ortalama artış oranı %24.2 ve kümülatif artış oranı ise %12.7 olmuştur. Diğer yandan Ocak ve Temmuz aylarında aile yardımı ödeneğinde yapılan artışlarda dikkate alındığında en düşük memur maaşındaki yıllık ortalama artış oranı %39.7'ye ve kümülatif artış oranı ise %24.8'e , ortalama memur maaşındaki yıllık ortalama artış oranı %25.8'e ve kümülatif artış oranı ise %14.9'a ulaşmaktadır. Sözkonusu dönemde enflasyon TÜFE'de ortalama %25.3, kümülatif %18.4, TEFE'de ise ortalama %25.6, kümülatif %13.9 oranında gerçekleşmiştir.

2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nda memur maaşlarına birinci ve ikinci altı aylarda %6 oranlarında artış yapılması öngörülmüştür. Bu çerçevede 2004 yılında memur maaşlarında ortalama bazda %13.8, kümülatif olarak ise %12.4 oranlarında artış sağlanacaktır. Diğer yandan Bütçe Kanunu uyarınca Devlet memurlarına 2004 yılında, 160 milyon lira tutarında ilave bir ödeme yapılması öngörülmüş ve sözkonusu ödeme 28 Ocak 2004 tarihinde yapılmıştır.

Bu çerçevede, 35.3 katrilyon lira olarak öngörülen personel giderlerinin GSMH içindeki payının bir önceki yıl seviyesini koruyarak yüzde 8.4 düzeyinde olacağı tahmin edilmektedir.

2004 yılı Ocak ayında, alım güçlerinin artırılması ve önceki yıllardan gelen kayıpların karşılanması amacıyla, asgari ücrete yüzde 34, SSK ve Bağ-Kur emeklilerinin maaşlarına ise birinci ve ikinci altı ay için yüzde 10 oranında artış yapılarak, yüzde 12'lik hedef enflasyonun çok üzerinde bir ücret ve maaş artışı sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Acil Eylem Planı çerçevesinde kapsamlı bir personel rejimi reformu yapılması öngörülmektedir. Reform çalışmaları sonucunda kamu personel sistemi ve ücret yapısı yeniden düzenlenecektir.

Bilgilerine arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı